

AGENȚIA DE PLĂȚI PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ ȘI PESCUIT

Centrul Regional de Plăți Pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit 8 București- Ilfov

Planul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013

Martie 2009

Planul Național De Dezvoltare Rurală

- ✓ Document programatic care definește strategia de dezvoltare rurală a României și prin care se asigură implementarea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)
- ✓ Principalele instituții implicate în implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală sunt:
 - **MAPDR - Direcția Generală Dezvoltare Rurală** care îndeplinește funcția de Autoritate de Management
 - **Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)**, ca organism de plată,
 - **Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură**, ca organism de plată,
 - **Autoritatea Competentă**
 - **Curtea de conturi**, ca organism de certificare
 - **Comitetul de Monitorizare**
 - **Grupuri de Acțiune Locală**
 - **Comisia Europeană**

Planul Național de Dezvoltare Rurală

Axa 1 (3 967 311 581 Euro contribuție publică pentru perioada 2007 - 2013)

111 Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe

112 Instalarea tinerilor fermieri

113 Pensionarea timpurie a fermierilor și a lucrătorilor agricoli

114 Utilizarea serviciilor de consiliere

121 Modernizarea exploatațiilor agricole

122 Îmbunătățirea valorii economice a pădurii

123 Îmbunătățirea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

125 Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii

141 Sprijinirea fermelor agricole de semisubzistență

142 Înființarea grupurilor de producători

143 Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori

Planul Național De Dezvoltare Rurală

Axa 2 (2 293 413 375 Euro contribuție publică pentru perioada 2007 – 2013)

211 Sprijin pentru zona montană defavorizată

212 Sprijin pentru zone defavorizate – altele decât zona montană

213 Plăți Natura 2000 pe teren agricol

214 Plăți de agro-mediu

221 Prima împădurire a terenurilor agricole

223 Prima împădurire a terenurilor non-agricole

224 Plăți Natura 2000 pe teren forestier

Planul Național De Dezvoltare Rurală

Axa 3(2 473 739 880 Euro contribuție publică pentru perioada 2007 – 2013)

312 Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi

313 Încurajarea activităților turistice

322 Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

341 Dobândirea de competențe, animare și implementarea strategiilor de dezvoltare locală

Planul Național De Dezvoltare Rurală

Axa 4 (235 074 871 Euro contribuție publică pentru perioada 2007 – 2013)

4.1 Implementarea strategiilor de dezvoltare locală

4.2.1 Implementarea proiectelor de cooperare

4.3.1 Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală,
dobândirea de competențe și animarea teritoriului

Planul Național De Dezvoltare Rurală

Măsuri active

- Instalarea tinerilor fermieri (112)
- Modernizarea exploatațiilor agricole (121)
- Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere (123)
- Sprijinirea fermelor agricole de semi- subzistență (141)
- Înființarea grupurilor de producători (142)
- Sprijin pentru diversificarea către activități non-agricole și crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi (312)
- Încurajarea activităților turistice (313)
- Renovarea, dezvoltarea satelor, conservarea și îmbunătățirea moștenirii rurale (322)

Măsura 112 Instalarea tinerilor fermieri

Fonduri publice alocate : 337 221 484 €

Potențiali beneficiari:

Fermierii în vârstă de până la 40 ani, persoane fizice și juridice care practică în principal activități agricole și a căror exploatație agricolă

- are o dimensiune economică cuprinsă între 6- 40 UDE
- este situată pe teritoriul țării
- este înregistrată în Registrul Fermelor/ Registrul Agricol

Categorii de beneficiari eligibili:

- Persoane fizice
- Persoane fizice înregistrate și autorizate (conf. OUG 44/2008)- individual și independent; ca întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale; ca membri ai unei întreprinderi familiale
- Societate cu Răspundere Limitată -(conf. Lg 31/ 1990)

Măsura 112 Instalarea tinerilor fermieri

Instalarea tinerilor fermieri reprezintă activitatea de înființare și/ sau preluare prin transfer de proprietate și/ sau arendă/ concesionare a unei exploatații agricole între 6- 40 UDE, **pentru prima dată în calitate de șef de exploatație.**

Depunerea Cererii de Finanțare se va face în maxim 12 luni de la data înființării/ preluării exploatației

Data semnării contractului de finanțare aferent acordării sprijinului nu poate depăși 18 luni de la data instalării tinerilor fermieri

Măsura 112 Instalarea tinerilor fermieri

Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

Solicitantul trebuie:

- Să se **instaleze** pentru prima dată în exploatarea agricolă în calitate de șef al acesteia
- Să dețină sau să se angajeze să dobândească competențe și **calificări profesionale** în raport cu activitatea pe care urmează să o desfășoare
- Să prezinte un **Plan de Afaceri** pentru dezvoltarea activităților agricole
- Să fie **membru al unei familii de fermier** și a lucrat > 50% din timpul său de lucru în cadrul fermei cel puțin 12 luni înainte de instalarea sa pe cont propriu
- Să se angajeze să urmeze în primii 3 ani de la primirea sprijinului **cursuri de formare profesională** prin Măsura 111

Măsura 112 Instalarea tinerilor fermieri

Valoarea sprijinului

10 000 € pentru o exploatație agricolă cu dimensiunea minimă de 6 UDE

Sprijinul de instalare **poate crește** cu 2000 €/ 1 UDE peste dimensiunea minimă, dar **nu poate depăși** 25 000 €/ exploatație

O exploatație nu poate primi sprijin pe Măsura 112 **decât o singură dată**

Prima etapă de verificare a îndeplinirii activităților prevăzute în Planul de Afaceri este la 3 ani de la aprobarea acordării sprijinului, iar următoarea etapă de verificare, la 5 ani.

La verificarea conformității Planului de afaceri, trebuie să se demonstreze că **dimensiunea fermei a crescut cu minim 4 UDE** de la data aprobării sprijinului

Măsura 121 Modernizarea exploatațiilor agricole

Fonduri publice alocate: 991.827.895 Euro

Beneficiari eligibili:

- Persoane fizice
- Persoane fizice autorizate (*înființată în baza legii 300/2004, cu modificările și completările ulterioare sau înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008*)
- Întreprinderi individuale (*conf. OUG nr. 44/16 aprilie 2008*)
- Întreprinderi familiale (*OUG nr. 44/16 aprilie 2008*)
- Asociații familiale (*conf Lg 300/2004*)*; Societate în nume colectiv – SNC (*Lg. 31/1990*)*; Societate în comandita simplă – SCS (*Lg. 31/1990*)*; Societate pe acțiuni – SA (*Lg. 31/1990*)*; Societate în comandita pe acțiuni – SCA (*Lg. 31/1990*)*; Societate cu răspundere limitată – SRL (*Lg. 31/1990*)*; Societate comercială cu capital integral privat (*Lg.15/1990*)*; Societate agricolă (*Lg 36/1991*); Societate cooperativă agricolă (*Lg.1/2005*); Grup de producători (*recunoscut în baza Legii nr. 338/2005*), doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri; Cooperativa agricolă (*Lg. 566/2004*), doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri.

Măsura 121 Modernizarea exploatațiilor agricole

Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

- Proiectul trebuie sa respecte **conformitatea cu obiectivul general al Masurii** si cu cel puțin unul dintre obiectivele specifice;
- Proiectul **sa fie în acord cu potentialul agricol al zonei** si sa demonstreze îmbunatatirea performantei generale a exploatatiei agricole la data darii în exploatare a investitiei;
- Beneficiarul sau reprezentantul legal al proiectului trebuie sa dovedeasca o **pregatire profesionala**, în raport cu proiectul
- Beneficiarul trebuie **sa prezinte memoriul justificativ** sau studiul de fezabilitate
- Beneficiarul trebuie sa declare ca **asigura cofinantarea investitiei**
- Beneficiarul trebuie sa prezinte dovada ca a facut demersurile pentru a obtine toate **avizele si acordurile** conform legislatiei în vigoare
- În cazul produselor agricole cu **cota de productie**, beneficiarul, la depunerea cererii de finantare, trebuie sa faca dovada ca va detine cota la nivelul investitiei pe care urmeaza sa o realizeze

Măsura 121 Modernizarea exploatațiilor agricole

Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

Construcții: construirea, modernizarea și achiziționarea de clădiri utilizate pentru producția agricolă la nivel de fermă; construcții noi și/sau modernizarea infrastructurii rutiere interne sau de acces din domeniul agricol, inclusiv utilități și racorduri necesare proiectului; construcții noi și/ sau modernizarea: fermelor de vaci lapte care se încadrează în sistemul european al cotei de lapte, a serelor, inclusiv a centralelor termice și instalațiilor de irigații, asigurarea utilităților în vederea respectării condițiilor de mediu;

Achiziționarea de noi tractoare, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate; noi mijloace de transport specializate necesare proiectului; achiziția de animale cu valoare genetică ridicată, numai pentru refacerea fermelor distruse de calamități naturale;

Plantații: înlocuirea plantațiilor viticole din soiuri nobile ajunse la sfârșitul ciclului biologic de producție (minim 25 ani) și care nu sunt incluse în sistemul de restructurare/ reconversie; înființarea plantațiilor pentru struguri de masă; înființarea plantațiilor de pomi, arbuști fructiferi și capsuni; înființarea pepinierelor de via de vie, pomi fructiferi și arbuști, alți arbori;

Investiții: pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermei; pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora, inclusiv depozitare, racire; necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultura ecologică; necesare realizării conformității cu standardele comunitare

Costurile generale ale proiectului: maxim 8% sau maxim 3%

Măsura 121 Modernizarea exploatațiilor agricole

Criterii de selecție

- Adaptarea la standardele comunitare nou introduse
- Sectoarele prioritare
- Exploatații agricole de semi-subzistență
- Beneficiarul este membru al unei forme asociative
- Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/FEADR pentru același tip de activitate
- Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic
- Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole
- Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârstă sub 40 de ani, la data depunerii proiectului
- Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate

Măsura 121 Modernizarea exploatațiilor agricole

Plafonul minim acceptat pentru un proiect: **5.000 de Euro**

Intensitatea sprijinului:

Valoarea maxima a cofinantarii publice este de **1.000.000 Euro**, iar ponderea sprijinului nerambursabil va fi de maxim **50%**. Procentul sprijinului **nerambursabil de 50%** se va putea majora cu:

- **5%** pentru investitiile realizate de **tinerii agricultori** < 40 ani
- **10%** pentru investitiile realizate în **zone montane** cu handicap natural
- **25%** pentru investitiile având drept scop **protectia apelor împotriva poluarii** cu nitrati proveniti din surse agricole

Valoarea maxima a cofinantarii publice poate ajunge la **1.500.000 Euro**, cu o pondere a sprijinului nerambursabil de maxim 50%, pentru proiectele care includ si investitii pentru producerea si utilizarea **energiei regenerabile**.

Valoarea maxima a cofinantarii publice poate ajunge la **2.000.000 Euro**, cu o pondere a sprijinului nerambursabil de maxim 50%, pentru proiectele care apartin unei **forme asociative** si care deservesc membrii acesteia

Măsura 123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Foduri publice alocate: 1 071 174 126 Euro

Beneficiari eligibili

- **Persoane fizice autorizate** sau **persoane juridice** înregistrate în baza legislației din România:
- **Micro-întreprinderi și Întreprinderi Mici și Mijlocii** - definite în conformitate cu Recomandarea (CE) nr. 361/2003
- **Alte întreprinderi** care nu sunt micro-întreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, definite în conformitate cu art. 28 din Regulamentul (CE) nr.1698/2005, care au mai puțin de 750 angajați sau cu o cifră de afaceri care nu depășește 200 milioane euro
- **Cooperative agricole de procesare a produselor agricole**- Lg nr. 566/2004;
- **Societati cooperative de valorificare** –Lg. 1/2005;
- **Asociații familiale** –Lg. 300/2004;
- **Grupuri de producători**

Finanțarea unui proiect depus în cadrul măsurii 123 derulată prin PNDR **este restricționată** pentru următoarele categorii de beneficiari:

- **Grupurile de producători**, grupurile de producători recunoscute preliminar și organizațiile de producători din domeniul **legume și fructe**
- Beneficiarii care figurează pe lista **debitorilor** pentru SAPARD și FEADR, cei cu **contracte reziliate** din cauza nerespectării clauzelor contractuale, cei **aflați în litigiu** cu APDRP

Măsura 123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

Construcții: construirea/ modernizarea clădirilor folosite în producție; infrastructura internă și utilități, brânșamente și racorduri necesare realizării proiectului; construcții noi și/sau modernizări pentru depozitarea produselor, inclusiv depozite frigorifice en-gross;

Achiziționarea de noi utilaje, instalații, echipamente, aparate și costuri de instalare; achiziționarea de noi mijloace de transport specializate, necesare activității de producție; cumpararea de tehnologii (know-how), achiziționarea de patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; achiziționarea de software, identificat ca necesar prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ

Investiții pentru îmbunătățirea controlului intern al calitatii materiei prime, semifabricatelor, produselor și subproduselor obținute în cadrul unitatilor de procesare și marketing; organizarea și implementarea sistemelor de management a calitatii și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului

Costurile generale ale proiectului: taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor (maxim **8%** din valoarea totală eligibilă a proiectului, pentru proiecte cu construcții și maxim **3%** pentru cele fără construcții);

Măsura 123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Criterii de selecție

- Unități care au **programe de restructurare** până în 2009
- Micro-întreprinderi care se **adapteaza la standardele comunitare** nou introduse
- Unități din **sectoarele prioritare** în ordinea de priorități prezentată mai jos:
 - lapte și produse lactate;
 - carne, produse din carne și oua;
 - cereale;
 - legume, fructe și cartofi;
 - seminte oleaginoase;
 - miere de albine;
 - vin
- IMM-uri din **zone unde există materie primă disponibilă** și nu există capacități de procesare
- Forme asociative constituite conform legislației în vigoare
- **Să nu mai fi beneficiat de alt sprijin SAPARD/FEADR** pentru același tip de activitate
- IMM-uri care sunt atât **producatoare de materie prima cât și procesatoare**
- IMM-uri care **procesează produse tradiționale** și asimilate (produse DOC)
- Unități care **colectează și/sau procesează produse ecologice**

Măsura 123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Volumul și nivelul sprijinului:

Cuquantumul sprijinului: **40%** pentru Regiunea de Dezvoltare 8 București- Ilfov din valoarea eligibilă a investiției

Plafonul maxim nerambursabil: **-2 000 000 €/ proiect** pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii

-3.000.000 € /proiect pentru investițiile care aparțin unei **forme asociative**

Pentru alte întreprinderi – cuquantumul sprijinului este de 25% (**20%** pentru Regiunea de Dezvoltare 8 București- Ilfov) din valoarea eligibilă a proiectului, cu un plafon maxim al sprijinului public nerambursabil **de 2.000.000 €/proiect.**

Plafonul minim acceptat: 5.000 €/proiect

Măsura 141 Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență

Fonduri publice alocate: 476 077 390 Euro

Beneficiari eligibili:

Persoane fizice în vârstă de până la 62 de ani (neîmpliniți la data depunerii Cererii de finanțare), care **desfășoară activități economice**, în principal activități agricole și a căror exploatație agricolă:

- are o **dimensiune economică** cuprinsă între **2 și 8 UDE**;
- este **situată pe teritoriul țării**;
- este **înregistrată în Registrul fermelor/Registrul agricol**;
- **comercializează** o parte din producția agricolă obținută

Persoanele fizice pot desfășura activități economice și trebuie **să se înregistreze și autorizeze** în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008:

- individual și independent, ca **persoane fizice autorizate**;
- ca întreprinzători titulari ai unei **întreprinderi individuale**;
- ca membri ai unei **întreprinderi familiale**.

Măsura 141 Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență

Condiții pentru acordarea sprijinului:

Întocmirea unui **Plan de afaceri** pentru o perioadă **de cinci ani**

După o perioadă de trei ani de la acordarea sprijinului se verifică:

- respectarea cerințelor minime din Planul de afaceri din care trebuie să rezulte o **creștere cu 20% a producției agricole obținute pentru comercializare** și o **creștere cu minim 3 UDE** a dimensiunii economice a exploatației agricole.
- O atestare a faptului că beneficiarul a urmat un **curs de pregătire profesională** prin Măsura 111 “Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe”, în raport cu proiectul.

În cazul în care, la verificarea Planului de afaceri, se constată că **nu sunt îndeplinite** condițiile minime de acordare a sprijinului, nu se vor returna sumele primite, dar **beneficiarul nu va mai primi ajutorul pentru următorii doi ani.**

Măsura 141 Sprijinirea fermelor agricole de semi- subzistență

Criterii de selecție:

- Solicitantul este **membru al unei forme asociative** recunoscute conform legislației naționale în vigoare
- Solicitantul **accesează Măsura 214 „Plăți de Agro - mediu”** din cadrul PNDR
- Ferma de semi – subzistență **se află în zonă defavorizată**
- Ferma de semi – subzistență este deținută de **fermier cu vârsta de sub 40 de ani**, la data depunerii proiectului
- Solicitantul **realizează o investiție**, în special o investiție pentru îndeplinirea conformității cu standardele comunitare:

Măsura 141 Sprijinirea fermelor agricole de semi- subzistență

Volumul și nivelul sprijinului:

Prin Măsura 141 se acordă **sprijin public nerambursabil de 1.500 de Euro/an/fermă de semi – subzistență**. Sprijinul se acordă pentru o perioadă de cinci ani.

Contribuția publică aferentă Măsurii 141 este de: **476.077.390 Euro**, din care:

- 20% - contribuția Guvernului României;
- 80% - contribuția Uniunii Europene.

Un solicitant al sprijinului prin Măsura 141 poate depune în același timp proiecte pentru alte măsuri din cadrul PNDR pentru a fi cofinanțate prin FEADR.

Măsura 142 Înființarea grupurilor de producători

Fonduri publice alocate: 138 855 905 Euro

Beneficiari eligibili:

Grupurile de producători recunoscute oficial începând cu data de 1 ianuarie 2007 până la 31 decembrie 2013, conform prevederilor legislației în vigoare.

Categoriile de solicitanți care pot primi finanțare nerambursabilă, **recunoscuți ca și grup de producători conform legislației naționale în vigoare**, sunt:

- Societăți comerciale, conform Lg.31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Societăți agricole și alte forme de asociere în agricultură, conform Legii nr. 36/1991 cu modificările și completările ulterioare;
- Asociații conform O.G.nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Lg. 246/2005;
- Cooperative agricole, conform Lg. 566/2004;
- Orice altă formă juridică de asociere, conform legislației în vigoare.

Se exclud de la finanțare grupurile de producători, recunoscute preliminar, cele care au primit sprijin prin Programul SAPARD sau de la bugetul național, precum și organizațiile de producători din sectorul legume-fructe și organizațiile de producători înființate pentru cultura de hamei.

Măsura 142 Înființarea grupurilor de producători

Sectoarele pentru care se acordă sprijin nerambursabil :

1. Sectorul agricol:

- culturi de câmp (cereale, oleaginoase, culturi proteice, tehnice, culturi rădăcinoase câmp);
- horticultură (flori, plante ornamentale);
- viticultură (viță de vie pentru vin);
- creșterea animalelor pentru lapte;
- creșterea animalelor (excluzând laptele);
- granivore (porci și păsări);
- mixt (creșterea animalelor pentru lapte și carne/ culturi vegetale și creșterea animalelor).

2. Sectorul forestier:

- produse lemnoase;
- produse nelemnoase

Măsura 142 Înființarea grupurilor de producători

Sprijin public nerambursabil de 100% sub formă de **rate anuale acordate în primii 5 ani** de la data recunoașterii grupului de producători;

Sprijinul va fi calculat pe baza **producției comercializate anual** de către grupul de producători, astfel:

- **5%, 5%, 4%, 3% și 2%** din valoarea producției comercializate de până la **1.000.000 Euro** pentru primul, al doilea, al treilea, al patrulea și respectiv al cincilea an.
- **2,5%, 2,5%, 2,0%, 1,5% și 1,5%** pentru valoarea producției comercializate care **depășește 1.000.000 Euro** pentru primul, al doilea, al treilea, al patrulea și respectiv al cincilea an.

Dosarul cererii de plată pentru **prima tranșa** poate fi depus **după 60 de zile calendaristice de la data încheierii contractului de finanțare**, dar numai **dupa 1 an calendaristic de la data recunoașterii grupului de producători**, însă nu mai târziu de 2 ani de la data recunoașterii grupului de producători.

Plata ratelor anuale ale sprijinului, se va face pe baza **facturilor aferente producției comercializate, calculate și înregistrate**, pentru perioada unui an calendaristic de funcționare.

Măsura 312 Sprijin pentru crearea si dezvoltarea de micro-întreprinderi

Fonduri publice alocate: 383 429 681 Euro

Beneficiari eligibili:

- **Micro-întreprinderile** asa cum sunt definite în Recomandarea Comisiei (CE) nr. 361/2003 si în legislatia nationala în vigoare² (având mai puțin de 10 angajati si care realizeaza o cifra de afaceri anuala neta sau detin active totale în valoare de pâna la 2,0 milioane Euro echivalent în lei)
- **Persoane fizice (neînregistrate ca agenti economici)** - care se vor angaja ca pâna la data semnarii contractului de finantare **sa se autorizeze** cu un statut minim de persoana fizica autorizată și să funcționeze ca microîntreprinderi

Măsura 312 Sprijin pentru crearea si dezvoltarea de micro-întreprinderi

Condiții minime obligatorii

- Micro-întreprinderile trebuie **sa fie înregistrate si sa-si desfasoare activitatea** propusa prin proiect în **spațiul rural**
- Beneficiarul trebuie să demonstreze **viabilitatea investiției**
- Micro-întreprinderea **nu trebuie să fie în dificultate**
- Beneficiarul sau responsabilul de proiect sa faca dovada **detinerii de aptitudini manageriale/marketing** sau în acord cu activitatea propusa prin proiect
- Beneficiarul trebuie să prezinte toate **avizele și acordurile** necesare investiției respective;
- Beneficiarul trebuie să dovedească **dreptul de proprietate** asupra terenului pe care urmeaza să realizeze investitia sau **dreptul de concesiune** pe o perioadă de cel puțin 10 ani;
- Beneficiarul trebuie să declare pe proprie raspundere că va asigura **cofinanțarea proiectului**
- Respectarea regulii “**de minimis**”

Măsura 312 Sprijin pentru crearea si dezvoltarea de micro-întreprinderi

Tipuri de investiții eligibile:

Investiții în activități non-agricole productive

- ✓ Industria ușoară (articole de pielărie, încălțăminte, lână, blană, tricotaje, produse de uz gospodăresc, produse odorizante etc.);
- ✓ Activități de procesare industrială a produselor lemnoase începând de la stadiul de cherestea (ex. mobila);
- ✓ Mecanică fină, asamblare mașini, unelte și obiecte casnice, producerea de ambalaje etc

Investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local (prelucrarea fierului, lânii, olăritul, brodatul, confecționare instrumente muzicale tradiționale etc.), precum și marketingul acestora (mici magazine de desfacere a propriilor produse obținute din aceste activități).

Servicii pentru populația rurală: croitorie, frizerie, cizmărie; conectare și difuzare internet; mecanizare, transport (altele decât achiziția mijloacelor de transport) protecție fitosanitară, însămânțare artificială a animalelor; reparații mașini, unelte și obiecte casnice;

De asemenea, va fi sprijinită achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile altele decât biocombustibilii, **numai ca parte componenta a proiectelor** de investiții sprijinite prin această măsură.

Măsura 312 Sprijin pentru crearea si dezvoltarea de micro-întreprinderi

Criterii de selecție

- Aplicantul **nu a mai beneficiat de sprijin** din alte fonduri comunitare pentru investiții similare în ultimii 3 ani
- Proiectele care prin activitatea propusă **creează mai mult de un loc de munca/ 25.000 € investiți**
- Proiecte care promovează **activități meșteșugărești**, de artizanat
- Proiecte derulate de **femei/ tineri** cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectelor
- Micro-întreprinderi **nou înființate**

Măsura 312 Sprijin pentru crearea si dezvoltarea de micro-întreprinderi

Volumul și nivelul sprijinului:

Intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi de **pâna la 70% (60% pentru zona județul Ilfov)** din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

- ☐ **50.000 €/proiect** dacă beneficiarii sunt persoane fizice autorizate;
- ☐ **100.000 € /proiect** pentru micro-întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul transportului rutier;
- ☐ **200.000 € /proiect** pentru alte micro-întreprinderi

Valoarea minimă eligibilă: 5.000 Euro/proiect.

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Beneficiari eligibili

- **Micro-întreprinderile**
- **Persoane fizice (neînregistrate ca agenți economici)** - care se vor angaja ca pâna la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată și să funcționeze ca micro-întreprindere
- **Comunele** prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare, precum și **asociațiile de dezvoltare intercomunitară** realizate doar între comune
- **ONG-uri**, definite conform legislației naționale în vigoare

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Conditii minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

- Beneficiarul își **desfășoară activitatea în spațiul rural**
- În cazul investițiilor în agroturism, beneficiarul/ membrul gospodăriei agricole trebuie să **desfășoare o activitate agricolă** în momentul aplicării;
- Beneficiarul trebuie să demonstreze **viabilitatea investiției**;
- Micro-întreprinderea **să nu fie în dificultate**
- **Structurile de primire turistice rurale** vor fi în conformitate cu **normele de clasificare** prevăzute în legislația națională în vigoare (OM 636/ 2008)
- Pentru investiții noi, modernizare și extindere în cazul structurilor de primire **turistice rurale**, altele decât cele agroturistice, **nivelul de confort** trebuie să atingă standardul de calitate de minim **3 flori/ stele**;
- Pentru investiții în structuri de primire **agro-turistice** **nivelul de confort** trebuie să atingă standardul de calitate de **minim o floare**
- Pentru investițiile noi în structurile de primire turistice, **suprafața de teren** aferentă structurii de primire turistice trebuie să fie de **cel puțin 1000 mp**
- Angajament din partea beneficiarului ca **va introduce obiectivul investițional în circuitul turistic**
- Beneficiarul care își propune o activitate generatoare de profit, trebuie să declare pe propria răspundere faptul că suma totală a ajutorului public nerambursabil accesat de către acesta nu depășește 200.000 Euro pe o perioadă de până la 3 ani fiscali

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Tipuri de investitii si cheltuieli eligibile

a) Investiții în infrastructura de primire turistică

- ✓ Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea structurilor de primire turistice având **până la 15 camere**

b) Investiții în activități recreative

- ✓ spații de campare, amenajări de stranduri și piscine, achiziționare de mijloace de transport tradiționale pentru plimbări, trasee pentru echitație, inclusiv prima achiziție de cai în scop turistic (cu excepția celor pentru curse și competiții) și asigurarea adăposturilor acestora (ca parte componentă a proiectului) etc

c) Investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc.

- ✓ Investiții în centrele locale de informare turistică; Sisteme electronice locale de rezervare; amenajarea de marcaje turistice, refugii turistice de utilitate publică; refacerea în scop turistic a vechilor trasee de cale ferată cu ecartament îngust; înființarea și amenajarea de trasee tematice (ex: „drumul vinului”, „al olăritului”, „cioplitorilor în lemn”, etc.).

d) Dezvoltarea și/ sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural

- ✓ Elaborare de materiale promotionale de promovare a acțiunilor turistice: broșuri de prezentare, panouri de informare, etc.

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Intensitatea și volumul sprijinului

Pentru **investitiile în interes public negeneratoare de profit**, intensitatea **sprijinului** public nerambursabil va fi de **pâna la 100% din totalul cheltuielilor eligibile** si nu va depasi valoarea de **200.000 €/proiect**;

Pentru **investitiile generatoare de profit**, intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi de pâna la:

70% din totalul cheltuielilor eligibile si nu va depasi **70.000 € /proiect** în cazul proiectelor de investitii în agroturism;

50% din totalul cheltuielilor eligibile si nu va depasi **200.000 € /proiect** pentru alte tipuri de investitii în turismul rural.

Valoarea minima eligibila: 5.000 €/proiect

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Criterii de selecție

Pentru componentele a) „Investitii în infrastructura de primire turistica” si b) „Investitii în activitati recreationale”:

- Aplicantul **nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare** pentru investitii similare în ultimii 3 ani;
- Proiecte din **zone cu potential turistic ridicat** dar care nu sunt suficient dezvoltate din acest punct de vedere
- Proiectele care prin activitatea propusa **creaza mai mult de un loc de munca/ 25.000 € investiti**;
- Proiecte derulate **de femei/ tineri** cu vârsta pâna în 40 de ani la data depunerii proiectului;
- **Proiecte integrate**, care combina actiuni din componentele: a, b, c sau d;
- Proiecte care au **în componenta si investitii de productie a energiei din surse regenerabile** utilizate în scopul desfasurarii activitatii turistice;
- Proiecte care prevad prin activitatea propusa **pastrarea si promovarea culturii traditionale** prin achizitionarea de obiecte certificate ca fiind produse traditionale de marca, în vederea amenajarii structurilor de primire turistice;
- Proiecte de **investitii în agroturism** ai caror aplicanti nu au beneficiat de sprijin pentru investitii prin masurile Axei 1.

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Criterii de selecție

Pentru componentele **c)** „Investitii în infrastructura la scara mica precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice” si **d)** „Dezvoltarea si/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural”:

- **Proiecte incluse într-o strategie de promovare la nivel national/ regional/ judetean sau local (de tip LEADER);**
- Proiectele **care acopera o zona omogena alcatuita din cel putin 3 comune** si în care exista minim 15 actiuni/ investitii de turism;
- Proiecte care contribuie la **promovarea traditiilor culturale.**
- **Proiecte integrate**, care combina actiuni din componentele: a, b, c sau d

Pentru proiectele integrate se aplica criteriile de selectie aferente componentei dominante

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea în valoare a mostenirii rurale”

Beneficiari eligibili

- **Comunele** prin reprezentantii lor legali conform legislatiei nationale în vigoare;
- **Autoritatile locale (comune) sau Asociații de Dezvoltare Intercomunitare** prin operatorii regionali pentru investitiile în infrastructura de apa/apa uzata;
- **Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare (ADI)** realizate între doua sau mai multe comune
- **ONG-uri, Asezaminte culturale si Institutii de cult** definite conform legislatiei nationale în vigoare;
- **Persoane fizice si juridice care detin în proprietate sau administreaza obiective de patrimoniu cultural sau natural de interes local si care aplica pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local si natural din spatiul rural**

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea în valoare a mostenirii rurale”

Condiții minime de acordare a sprijinului

- Proiectul trebuie să fie realizat în **spatiul rural**
- Nu este permisă dubla finanțare
- Beneficiarul trebuie să **prezinte toate avizele și autorizațiile** necesare investiției;
- Prin memoriul justificativ/studiul de fezabilitate, proiectul trebuie să **demonstreze oportunitatea și necesitatea socio-economica a investiției**
- **Investițiile în infrastructura de apă/ apă uzată trebuie să fie în conformitate cu strategia regională/ judeteană** sau, dacă nu, trebuie să existe angajamentul autorităților locale că se va asigura gestionarea și mentenanța investiției;
- **Investiția să respecte Planul Urbanistic General**; construcțiile să respecte arhitectura specifică locală
- Pentru investițiile în infrastructura fizica de bază se va prezenta **lista cu semnături de adeziune privind necesitatea investiției și angajamentul de racordare din surse proprii** la rețeaua de apă/ canalizare/ gaze/ energie electrică sau acordul privind plata colectării deșeurilor;
- Beneficiarul se angajează să asigure **mentenanța investiției**

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea în valoare a mostenirii rurale”

Tipuri de servicii/ acțiuni sprijinite

A. Pentru crearea si modernizarea infrastructurii fizice de baza:

- Înființarea de **drumuri noi, extinderea si îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local**
- Prima înființare, extinderea si îmbunătățirea **rețelei publice de apa**
- Prima înființare, extinderea si îmbunătățirea **rețelei publice de apa uzata**
- Prima înființare si extindere a **rețelei publice de joasa tensiune si/ sau a rețelei publice de iluminat**
- Prima înființare si extinderea **rețelei publice locale de alimentare cu gaz**
- Investiții în **stații de transfer pentru deșeuri**

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea în valoare a mostenirii rurale”

Tipuri de servicii/ acțiuni sprijinite

B. Pentru crearea si dezvoltarea serviciilor de baza pentru populatia rurala:

- Înființarea și amenajarea **spațiilor publice de recreere**
- **Renovarea clădirilor publice** și amenajări de parări, piețe, etc.
- Investiții în sisteme de **producere și furnizare de energie din surse regenerabile** ca parte componentă a unui proiect integrat
- Prima înființare și dotare a infrastructurii aferentă **serviciilor sociale** (centre îngrijire copii, bătrâni, persoane cu nevoi speciale)
- Investiții în construcția de **grădinițe noi** pentru copii, inclusiv dotarea acestora
- **Achiziționarea de microbuze** care să asigure transportul public pentru comunitatea locala
- **Achiziționarea de utilaje si echipamente pentru serviciile publice** (de deszăpezire, întreținere spații verzi etc.)
- Investiții de renovare, modernizarea și dotarea aferentă a **așezămintelor culturale**

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea în valoare a mostenirii rurale”

Tipuri de servicii/ acțiuni sprijinite

C. Pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural din spațiul rural:

- Restaurarea, consolidarea și conservarea **obiectivelor de patrimoniu cultural grupa B și natural** din spatiul rural (peșteri, arbori seculari, cascade etc.);
- **Studii privind patrimoniul cultural** (material și imaterial) din spatiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora și punerea acestora la dispoziția comunității;
- **Achiziționare de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural** (ex. vitrine, postamente, sisteme de alarmă etc.).
- Costurile generale legate de întocmirea proiectului sunt eligibile în limita a maxim **10%** din valoarea eligibila a proiectului, în cazul în care proiectul prevede construcții și maxim **5%** pentru un proiect fără construcții

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea în valoare a mostenirii rurale”

Criterii de selecție

- Localitățile rurale care **nu au mai primit anterior sprijin comunitar** pentru o investiție similară
- Localități rurale din **regiunile cu grad de sărăcie ridicat**
- Proiectele care **se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană**
- **Proiecte integrate de investiții**
- Proiectele de investiții în infrastructura de apa/apa uzata în localitățile rurale între **2.000-10.000 de p.e. identificate prin Master Planurile Regionale**, dar care nu sunt finantate din POS Mediu
- Proiecte de investitii în infrastructura de **drumuri care asigura legatura cu principalele cai rutiere** (drumurile judetene, nationale) sau alte cai principale de transport (feroviare si fluviale)
- Proiecte de investitii în infrastructura de **alimentare cu apa în zonele în care apa este insuficienta** sau în zonele care prezinta incidenta ridicata a perioadelor de seceta
- Proiectele de investitii în infrastructura de **apa/apa uzata pentru zonele în care apa prezinta un grad ridicat de poluare** sau zonele în care apa freatica prezinta o concentratie ridicata de nitrati ce afecteaza sanatatea populatiei.
- Proiecte de investitii în **infrastructura sociala**
- Investitii în scopul **conservarii specificului local si a mostenirii culturale**

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea în valoare a mostenirii rurale”

Intensitatea și volumul sprijinului

Sprijinul public (comunitar si national) va fi:

- a) **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publica, negeneratoare de profit, dar valoarea totala eligibila a proiectului nu va depasi:
- 1 milion €/proiect de investitii în infrastructura de baza al carui beneficiar este un Consiliu Local;
 - 3 milioane € /proiect de investitii în infrastructura de baza al carui beneficiar este o asociatie de dezvoltare intercomunitara;
 - 2,5 milioane €/proiect integrat al carui beneficiar este un Consiliu Local;
 - 6 milioane € /proiect integrat –beneficiar Asociație de Dezvoltare Intercomunitară;
 - 500.000 € /proiect individual pentru celelalte tipuri de actiuni vizate de aceasta masura, altele decât cele mai sus mentionate
- b) **de pâna la 70% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele generatoare de profit.

Plafonul minim acceptat pentru un proiect este de **5.000 €**

Vă mulțumesc

**Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și
Pesceit 8 București- Ilfov**

Piața Rosetti nr. 4, sector 2 București
tel. 021 3110616

